

PODZIM 2021 | č. 113

Zpravodaj

Nastává čas

OKRASNÝCH TRAV

RAKYTNÍK plný vitamínů

Vysad'te si **OKRASNÉ ČESNEKY**

Nalož'te si s námi **KYSANÉ ZELÍ**

Styly
zahrad

*Asijská
zahrada*

ASIJSKÁ Zahrada

Styly
zahrada

Je-li nějaká kultura opravdu vzdálená té naší, je to pravděpodobně asijská. Přesto se najde celá řada obdivovatelů japonského či čínského zahradního umění, kteří se snaží alespoň v náznacích tomuto stylu přiblížit i ve své vlastní zahradě.

Slovo přiblížit v předchozí větě jsme zvolili záměrně, protože mikrosvět asijské zahrady je natolik složitým systémem plným symboliky a důležitých detailů, že vytvořit skutečnou japonskou či čínskou zahradu je úkolem pouze pro zkušené mistry. Prazáklaď vychází z hluboké filozofické myšlenky, že každý kámen, větvička, voda nebo písek mají svůj význam. Pokud se to vše povede poskládat na miniaturní kousek půdy, vznikne ideální prostor pro relaxaci a meditaci, který je zajímavý i překvapivý v průběhu celého roku. Detail v něm musí vyniknout, zároveň ho ale musí člověk hledat. Nic není náhodné, vše podléhá

daným pravidlům. Ta se utváří již bezmála patnáct století. Japonci při hledání vlastní cesty zahradního umění sice přejali čínské myšlenky, ale postupně je přetvořili, dali jim jiný význam a dovedli je k dokonalosti, aby se drobné nuance postupně zase začaly vytrácet a opět se přibližovat ke stylu čínskému. Pokud navštívíte staré asijské zahrady, proniknete do světa meditací, čajových obřadů, suchých kompozic i rezidenčních parků. Budete-li se pečlivě dívat a necháte-li na sebe působit i vjemy, které na první pohled či poslech nejsou patrné, můžete se pokusit vytvořit si podobný mikrosvět i na své zahradě.

Miniaturní dřeviny

Umění tvarování dřevin do podoby bonsajů pochází ze starověké Číny z doby před přelomem letopočtu. V 6. století se pěstování bonsajů dostává do Japonska, výrazně se zdokonaluje, ale i zjednodušuje. Pozorováním volně rostoucích stromů v přírodě vypracovali Japonci klasické styly bonsajů, podle kterých se bonsaje tvarují dodnes. V našich zahradnických centrech vám nabídneme klasické pokojové i venkovní bonsaje i velké tvarované stromy určené do zahrady. Ty sice mají tvar bonsajů, vzhledem k jejich rozměrům by je však nebylo správně takto označovat.

Okrasné traviny

Bylinné patro zastupují v asijských zahradách nejčastěji okrasné trávy, které se k jejich filozofii výborně hodí – nestrhávají na sebe pozornost křiklavými barvami, podněcují fantazii svými tvary i šuměním ve větru, svými přijatelnými rozměry se hodí i do menších prostor, kde mohou být náhradou bambusu. Vyzkoušejte třeba rákosovku (*Hakonechloa*), pomaleji rostoucí travu s jemným, vzdušným vzhledem, která díky svému pohybu i za slabého vánku dokáže napodobit vodu. Hodí se jako podrost stromů s řídkou korunou, při pravidelné zálivce poroste i na slunci.

Japonské javory

Pokud jste je zkoušeli pěstovat a nedařilo se, byla příčinou většinou nevyhovující půda. Tyto méně vzrůstné dřeviny s atraktivně tvarovanými i zbarvenými listy totiž nejlépe rostou v kyselější půdě s dostatkem vláhy, která ale nesmí být přemokřená a musí být dostatečně propustná, protože těžkou půdou se stagnující vodou japonské javory nesnášejí. Ideálem je pak místo poblíž vodního prvku, protože

protože vyšší vzdušná vlhkost jim prospívá. Japonské javory rostou poměrně pomalu, není proto třeba je řezat. Protože slunce může zejména v létě poškodit jejich listy, je vhodnější pěstovat je na místech s toulavým stínem.

Solitérní kámen i kamenné moře

Zatímco čínská zahrada je typická většími kameny tvořícími výrazné dominanty, v nichž je možné spatřit obraz živých tvorů či horských velikánů, japonská zahrada si vystačí s kameny menšími, rozdělenými do skupin po celé zahradě. Používá se také drobnější kamenivo, oblázky či písek – pečlivě uhrabané do stylizovaných vlnek symbolizuje jezero či moře.

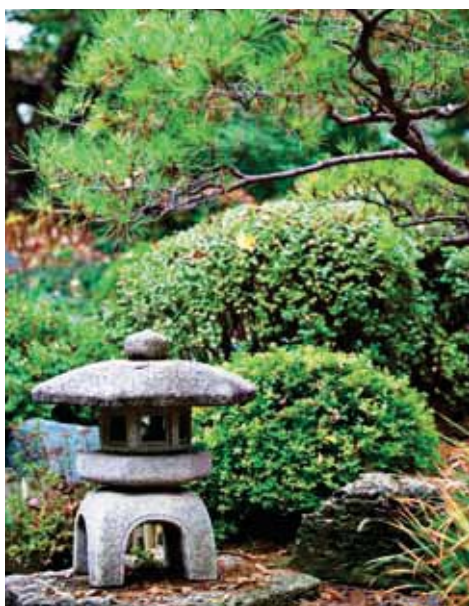
Kamenné lampy

Jedním z detailů, bez nichž se asijská zahrada neobejde, jsou kamenné lampy, používané nejen jako utilitární doplněk, ale – jak jinak – také jako symbol. Nepostradatelné byly v čajových zahradách. S postupem doby se rozvíjel jejich design, vznikaly nové tvary a typy. Pro dokonalou autentičnost je třeba volit lampy kamenné, vyrobené z několika částí.

Neviditelný obrubník

Nejen v japonské zahradě přijde vhod praktická pomůcka pro oddělení dvou ploch s různým povrchem, například trávníku a šterkové plochy. Neviditelné obrubníky se snadno instalují pod travní drn nebo do mělkého výkopu podél oddělované plochy a podle druhu se buď kotví pomocí hřebů, nebo se jen zafixují zemí. Důležité je dodržet správnou hloubku, aby horní hrana obrubníku byla ve stejné výšce, jako je výška terénu, do kterého ho instalujeme. Pak je obrubník jednak neviditelný, jednak bezpečně schovaný před noži sekačky, takže ho lze bez problémů přejíždět.

Zářivý podzim *s dlužichou*

Přestože jsou dlužichy (*Heuchera*) plnohodnotnými záhonovými trvalkami, na výsluní se dostávají právě v těchto dnech. Barvy jejich listů jsou totiž díky intenzivnímu zájmu šlechtitelů nejen standardně zelené, ale stále častěji se doslova blýskají v podzimních tónech – od zlatožluté přes bronzovou, oranžovou, rudou až po temně červenou. Velmi často bývá nápadná jejich žilnatina, někdy v barvě kontrastující s listem, a zaujmout dokážou i květy, i když jsou ve srovnání s listy jen pouhým doplňkem.

Podzimní kombinace

Použijte dlužichu pro výsadbu s dalšími podzimními rostlinami do truhlíků. Velmi pěkně vypadá s vřesy, nízkými chryzantémami, okrasnými trávami, drátovcem, bramboříky, případně doplněná menšími okrasnými dýněmi.

Jak ji pěstovat?

- ✓ v záhoně jako půdní pokrýv nebo lem
- ✓ vhodná i pro výsadbu do nádob (listy lehce převisající přes okraj)
- ✓ mírně přistíněné až polostinné stanoviště
- ✓ půda běžná, rovnoměrně vlhká, humózní
- ✓ čím světlejší odrůda, tím hůře snáší slunce
- ✓ po hlubokém řezu na jaře znovu obrazí

SILNÉ DUO

pro podzimní dny

Komu chybí v zahradě okrasné trávy, připravuje se o silné podzimní zážitky spojené nejen s požitkem pro oči, ale i pro sluch. Šumění vyšších travin ve větru patří k nezapomenutelným okamžikům těchto dnů. Přidáme-li k tomu fakt, že řada druhů zdobí zahradu až do jara, máme už dost argumentů pro to, abychom do záhonů některou z mnoha okrasných trav doplnili. Třeba ve společnosti s vysokými rozchodníky, jimž trávy dělají na podzim nejlepší společnost.

Třina ostrokvětá (*Calamagrostis acutiflora*)

Kavyl péřitý (*Stipa tenuissima*)

Rozchodníkovec (*Sedum telephium*) & okrasné trávy

- ✓ oběma vyhovuje plně osluněné stanoviště
- ✓ půda živná, ale dobře odvodněná
- ✓ snesou i delší období sucha
- ✓ na zastíněných stanovištích špatně kvetou, nevybarvují se a rozklesávají
- ✓ velmi pěkně se budou vyjímat i v nádobách

Dochan (*Pennisetum villosum*)

Pampas (*Cortaderia selloana*)

Okrasné trávy i rozchodníkovec nechte na zahradě až do jara – ozdobí jinak prázdné záhony.

Rozchodníkovec mají mnoho kultivarů se zelenými či červenými stonky a listy a barvou květů od temně červené přes růžovou až po bílou.

Kultivar ozdobnice 'Zebrinus' je se svými pruhovanými listy dekorativní i sám o sobě.

CIBULOVINY

'Globemaster'

'White Cloud'

'Purple Sensation'

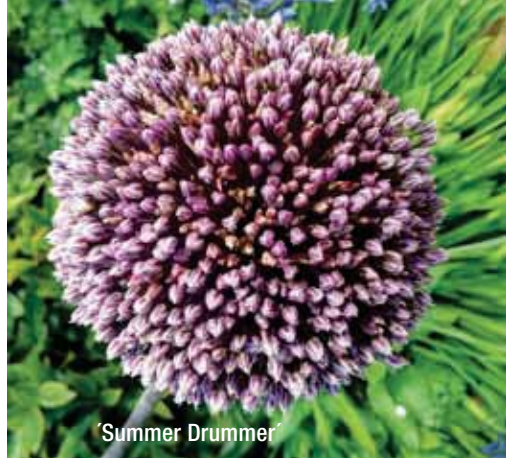
ČESNEKOVÉ *jaro*

Také vás koncem jara fascinují modrofialové koule okrasných česneků nesené na dlouhých stoncích a vystupující nad záhony právě rašících trvalek? Několik týdnů tvoří nepřehlédnutelný barevný akcent, ale i když odkvetou, zdobí uschlá květenství zahradu, zatímco nevzhledné usychající listy zakryjí již vzrostlé trvalky. Pokud nechcete o takovou podívanou na jaře přijít, je třeba okrasné česneky vysadit už nyní.

Ačkoliv mezi česneky existují i menší druhy s drobnějšími květy, tentokrát vás chceme upozornit na druhy s výraznými kulovitými květenstvími. Protože jde většinou o křížence pocházející z oblastí Středního Východu, bude jim nejlépe svědčit plné slunce a lehká, písčité půda. Pokud takovou na zahradě nemáte, doporučujeme alespoň v místě výsadby půdu vylehčit pískem a vysazovat na vrstvu písku, který zajistí cibulím sucho. Chcete-li se každý rok dočkat velkých květů, přihnojte je na podzim komplexním hnojivem, které zapravíte do půdy.

'Summer Drummer'

'His Excellency'

'Red Giant'

Text: (red); foto: GAP Photos a DutchGrown

Jak vysazovat?

- ✓ hloubka 10–15 cm, tj. asi trojnásobek výšky cibule

Kromě toho, že česnek Schubertův kvete až v červnu, tedy o několik týdnů později než ostatní okrasné česneky, tvoří také extravagantní fialové květy na dlouhých stoncích, které se díky své trvanlivosti hodí k řezu

'Ambassador'

'Christophii'

Nezapomeňte, že na podzim se vysazují i další cibuloviny, které kvetou v létě – tulipány, narcisy, hyacinty, modřence, sněženky a řada dalších.

FIALOVO-BÍLÉ blues

Pámelník Doorenbosův (*Symphoricarpos doorenbosii*)

- ✓ opadavý keř, výška kolem 1,5 m
- ✓ velmi nenáročný na půdu i závlahu, i stinné stanoviště
- ✓ jako solitér, do volných živých plotů i tvarovaných stěn
- ✓ drobné, růžové, zvonkovité květy lákají hmyz
- ✓ bobule jsou pukavé (oblíbená dětská zábava), jedovaté
- ✓ 'Magic Berry' - červenofialové, 'White Hedge' - bílé, 'Mother of Pearl' - bílorůžové

Existuje celá řada keřů, které na podzim zdobí jejich barevné plody. Vybírat můžeme doslova od bílé po černou – neexistuje snad barva, která by v plodech dřevin nebyla zastoupena. Méně ale bývá někdy více, tak co to zkusit třeba jen se dvěma? Následovat můžete náš příklad a zvolit krásnoplodku a pámelník – uznejte, že vedle sebe jim to mimořádně sluší!

'Magic Berry'

Krásnoplodka Bodinierova (*Callicarpa bodinieri*)

- ✓ opadavý keř, výška kolem dvou metrů
- ✓ kvete v létě, květy růžovofialové, nenápadné
- ✓ plody dozrávají v září a říjnu, na větvích zůstávají i v zimě
- ✓ velmi lesklé kuličky velikosti 0,5 cm
- ✓ 'Profusion' - plody fialové, 'Autumn Glory' - růžovofialové, 'White Beauty' - bílé
- ✓ stanoviště plně osluněné s vlhčí půdou
- ✓ kvete na nových výhonech, na jaře lze silně seřezat

I když přinášejí ovoce, na drobných plodech si pochutnají spíše ptáci než my. Jejich přínos totiž spočívá v nádherném jarním kvetení, kdy se o prvenství předhánějí se sakurami, a především v záplavě drobných jablíček, která zdobí strom po celý podzim.

Podle toho, jaký kultivar zvolíte, se můžete kochat žlutou, oranžovou, červenou nebo temně rudou barvou. Plody dozrávají současně s opadem listů, takže o okrasný efekt je postaráno. Navíc jsou okrasné jabloně velmi nenáročné, přizpůsobí se jakékoliv půdě i podmínkám, jen musí růst na slunečném stanovišti, aby dobře kvetly a plody se náležitě vybarvily. Právě teď je vhodná doba pro výběr toho správného kultivaru a jeho výsadbu – máme je pro vás připravené v květináčích, které vám výsadbu usnadní a stromek se lépe ujme.

Okrasné JABLONĚ

Jedno **JABLKO** denně

Podle starého přísloví nepotřebuje doktora ten, kdo sní aspoň jedno jablko denně. Nemusíme s tím souhlasit, nicméně určitě si nijak neublížíme, budeme-li se tímto pravidlem řídit. Jablka totiž obsahují kromě vitamínů celou řadu dalších prospěšných látek pomáhajících předcházet moderním civilizačním chorobám. Podzimní nabídka jabloní je v našich zahradnických centrech velmi bohatá, tak si přijďte vybrat – vejdou se i do malé zahrady!

Druhy jabloní a vzdálenost při výsadbě

- ✓ sloupovité odrůdy - 0,6 m
- ✓ štíhlá větvena - 1 m
- ✓ větvenovité zákrsy (stěny) - 1,7-2,5 m
- ✓ zákrsy - 3-4 m
- ✓ čtvrtkmeny - 5-6 metrů,
- ✓ polokmeny - 6-8 metrů.
- ✓ vysokokmeny - 10-12 metrů

Jabloně podle sklizně

- ✓ **letní** - dozrávají během července a na začátku srpna, určeny k okamžitému konzumu
- ✓ **podzimní** - přelom srpna a září, k okamžitému konzumu nebo uskladnění
- ✓ **zimní** - sklizeň začátkem října, k uskladnění (podle odrůdy až do března či dubna)

NETRADIČNÍ *dobroty*

Nestačí vám ořechy, jablka, rybíz nebo třeba borůvky? Chtěli byste zkusit i nějaké netradiční dřeviny s jedlými plody? Máme pro vás pár tipů, ale hned na začátku byste měli vědět, že k jejich pěstování potřebujete dostatek prostoru. S výjimkou rakytníku se totiž jedná o poměrně mohutné dřeviny, které se do malé zahrádky určitě nevejdou.

Jeřáb obecný „Moravský sladkoplodý“
(*Sorbus aucuparia* var. *moravica*)

- ✓ jediná sladkoplodá odrůda jeřábu obecného (ostatní mají plody nahořklé)
- ✓ odrůda byla náhodně objevena v Jeseníkách v roce 1805
- ✓ samosprašná, nenáročná na pěstování, i do vyšších poloh
- ✓ zraje koncem prázdnin, plody ale rychle sklízí ptáci
- ✓ obsahuje řadu prospěšných látek (hlavně stabilní vitamín C)
- ✓ plody lze konzumovat čerstvé, sušené, šťávy, zavařeniny, džemy

Rakytník řešetlákový
(*Hippophae rhamnoides*)

- ✓ plodí na dvouletém dřevě
- ✓ pro tvorbu plodů nutno vysadit samčí a samičí odrůdu (nové odrůdy už jsou jednodomé)
- ✓ plody dozrávají v září
- ✓ vhodné sklízet až za mrazu, kdy plody ztuhnou a při sklizni se nerozmačkají
- ✓ podporuje funkci krevního oběhu, imunitu (až desetkrát větší množství vitamínu C než pomeranče), trávení, detoxikaci
- ✓ lze z něj připravit olej, sirup, želé

Kaštanovník jedlý
(*Castanea sativa*)

- ✓ plody v dekorativní, zelené, pichlavé číšce, po dozrání hnědnou a praská
- ✓ v každé číšce jsou obvykle tři plody
- ✓ pro zvýšení úrody je vhodné vysadit alespoň dva stromy
- ✓ plodí asi po šesti letech od výsadby
- ✓ syrové plody jsou trpké, jedlé až po tepelné úpravě
- ✓ lze péct na pánvi nebo v troubě nebo vařit
- ✓ mají nízký obsah cukrů, více uhlovodíků než ořechy, minerální látky

Mišpule obecná
(*Mespilus germanica*)

- ✓ plody konzumovatelné po odležení nebo přemrznutí
- ✓ velmi chutné, sladké, chutnají jako směs jablek a hrušek
- ✓ pro vývoj kvalitních plodů nutné plně osluněné stanoviště
- ✓ dříve se používala při problémech zažívacího traktu
- ✓ pro výrobu marmelád, likérů, kompotů, křížal

Eliška Korbová,
Zahrada Lisý s.r.o.

Odborník radí

Zejména pěstování jedlých kaštanů zažívá v poslední době velký boom. Až si budete chtít plody upéct, nezapomeňte jejich slupku nejprve naříznout do kříže, aby se kaštan dobře upekl a dal se snadno oloupat.

Kdouloň
(*Cydonia oblonga*)

- ✓ sytě žluté, velké plody se sklízí koncem podzimu
- ✓ syrové nepoživatelné, nutno tepelně zpracovat
- ✓ vysoký obsah vitamínu C (jablka obsahují asi polovinu) a draslíku
- ✓ kompoty, marmelády, rosoly – vysoký obsah pektinů nevyžaduje přidání želírovací látky, proto se také často přidávají k jinému ovoci
- ✓ zralé, zdravé plody krásně voní, dříve se dávaly do prádelníků

Jeřáb oskeruše
(*Sorbus domestica*)

- ✓ větší plody připomínají miniaturní hrušku nebo jablko (3–5 cm)
- ✓ obsahuje vitamíny B2, A, C, minerály a dalších prospěšné látky
- ✓ sklizeň plodů začátkem září, pak se několik dní nechají odležet
- ✓ konzumace začerstva, zavařené, sušené, likéry a především pálenka

VITAMÍNY *na celou zimu*

Kvašená zelenina je jedním ze současných hitů mezi superpotravinami. Přitom objevujeme už dávno objevené, protože nakládané zelí bylo běžnou součástí každé domácnosti v dobách, kdy se ještě vitamíny neprodávaly v tabletách. Obsahuje bohaté spektrum vitamínů včetně skupiny B a K, stopové prvky, podporuje tvorbu krve a hormonů, snižuje únavu, pomáhá při detoxikaci a výrazně posiluje imunitu. Začátkem podzimu je sezona sklizně pozdního (zimního) zelí, které je k nakládání nejvhodnější. Jak na to?

Co budete potřebovat:

- ✓ zelí
- ✓ cibuli
- ✓ jablka, křen, bobkový list (není nutné)
- ✓ sůl, kmín
- ✓ kruhadlo
- ✓ nádobu na naložení – zelák nebo velkou zavařovačku

Bez soli to nejde

Sůl je pro kvašenou zeleninu včetně nakládaného zelí nutností, protože je podmínkou mléčného kvašení a vzniku probiotických kultur.

Jak na to

1. Hlávky zelí rozkrojíte, odstraňte z nich košťály a na kruhadle nakrouhejte, případně ostrým nožem nakrájete na dlouhé tenké nudličky.
2. Nakrouhané zelí shromažďujte nejlépe ve větším latoru nebo vaničce. Až bude nakrouháno, zasypte solí (2 % hmotnosti zelí), nakrájenou cibulí (10 % hmotnosti zelí) a začněte šlapat (stačí stlačovat rukou – nejlépe v gumové rukavici). Až zelí pustí šťávu, přidejte podle chuti kmín, případně kopr a promíchejte.
3. Směs důkladně napěchujte do zeláku nebo velké zavařovací lahve. Pěchujeme důkladně, čím méně vzduchu v nádobě zůstane, tím lépe.
4. Jednotlivé vrstvy můžeme proložit oloupaným pokrájeným jablkem, celým křenem a bobkovým listem, ale není to nutné.
5. Odebereme přebytečnou šťávu, horní vrstva zelí ale nesmí být suchá. Nakonec poslední vrstvu v zeláku zatížíme prkénkem a převařeným kamenem, abychom zajistili lepší stlačení, zavřeme a do žlábků nalijeme vodu, která zajistí neprostupnost vzduchu. Zavařovačku stačí uzavřít šroubovacím uzávěrem.
6. Umístíme do místnosti s teplotou 15–20 °C a necháme asi tři týdny kvasit. Do žlábků v zeláku doléváme vodu a kontrolujeme i obsah, aby nevysychal, případně zalijeme trochou převařené vody.
7. Nádobu s vykvašeným zelím přemístíme do chladné místnosti, kde vydrží až do jara – většinou ji ale spořádáme podstatně dříve...

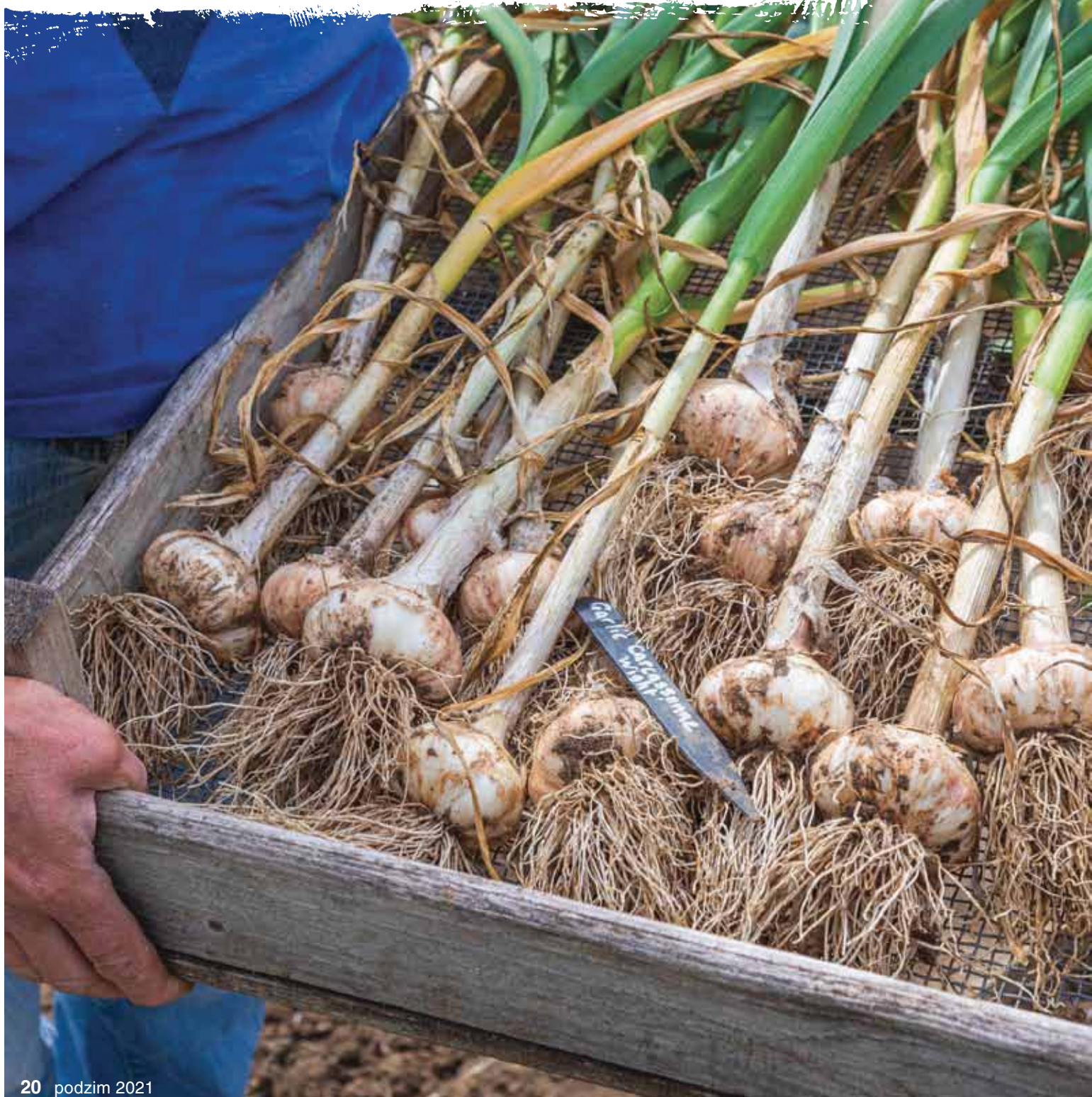
Šťáva z kysaného zelí snižuje krevní cukr a funguje prý jako elixír dobré nálady.

ČESNEK *nad zlato*

Býval součástí každé užitkové venkovské zahrádky. Spolu s cibulí je jednou z nejběžnějších a také nejnepostradatelnějších cibulových zelenin, bez nichž se žádná kuchyně neobejde. Po letech levných nákupů jsme už zjistili, že pravému českému česneku se ten čínský nevyrovná chutí, po obsahu pesticidů raději nepátrat. A tak se znovu vracíme k tuzemskému produktu a neváháme za něj zaplatit, pokud už si ho nemůžeme sami vypěstovat. Přitom na tom není nic složitého.

Jaký česnek vybrat?

- ✓ raný (sklizeň v polovině července), poloraný (sklizeň v červenci), pozdní (sklizeň začátkem srpna)
- ✓ paličák (vytváří květní stvol, který je třeba odstranit, velké stroužky), nepaličák (nekvete, více menších stroužků, vyšší obsah silic, lepší skladovatelnost)
- ✓ ozimý (vysazuje se koncem listopadu a v prosinci), jarní (výsadba od podzimu do jara)

Moření

- ✓ prevence výskytu houbových chorob i živočišných škůdců
- ✓ Sulka (proti vlnovníku česnekovému), Gliorex (proti některým houbám)
- ✓ nákup originální sadby je předpokladem absence háďátka zhoubného
- ✓ nutno přesně dodržovat návod na použití přípravků!

Výsadba a hnojení

- ✓ jakákoliv půda, ale plně osluněné stanoviště bez stagnující vlhkosti
- ✓ pěstujeme v druhé trati, tj. bez přímého organického hnojení
- ✓ ideální zelené hnojení nebo rozleželý kompost promísený s půdou
- ✓ přihnojujeme hnojivý s vyšším obsahem síry a nižším množstvím chloru (např. Cererit)
- ✓ hloubka výsadby 6–10 cm, špičkou stroužku vždy nahoru

Sklizeň a skladování

- ✓ paličák v době, kdy má ještě pět dužnatých listů, nepaličák když zhruba polovina rostlin polehne
- ✓ pomocí rycích vidlí nebo vytažením z půdy
- ✓ usušit na suchém, stinném, větraném místě, zavěšený nebo položený
- ✓ skladovat v průvanu, ve stínu a spíše chladu

Náš TIP

Sulka – fungicid pro ochranu před houbovými chorobami a živočišnými škůdci, jeden z nejkonzentrovanejších zdrojů síry.

OM Hnojivo pro cibuli, česnek a okrasné cibuloviny příznivě ovlivňuje vytváření humusu v půdě. Zajistí nárůst zelené hmoty a kvalitní nárůst okrasných i užitkových cibulí a česneků.

Rizocore – vitalita pro česnek – je mikrobiální přípravek kombinující houby a bakterie, díky kterým pozitivně ovlivňuje vitalitu rostlin, zdravotní stav a tím i celkový výnos. Napomáhá rozvoji kořenů a bakterie kořeny zároveň chrání a zpřístupňuje hůře přijatelné živiny. Aplikuje se postřikem nebo zálivkou.

Nevíte si rady s výběrem odrůdy? Vyzkoušejte krabičku s osmi odrůdami, vysad'te je a zjistíte, které z nich se u vás nejvíce daří.

Určitě už jste o něm slyšeli. Rakytník řešetlákový je snadno pěstovatelnou dřevinou cennou především pro své plody. Jeho oranžové bobule jsou plné vitamínu C – stačí sníst jedinou, abyste pokryli celou doporučenou denní dávku této důležité látky. Jsme si toho dobře vědomi, proto vám výrobky z rakytníku nabízíme v širokém výběru, posudte sami!

Zázrak jménem RAKYTNÍK

Nejdůležitější látky obsažené v rakytníku

- ✓ vitamíny C (až 24× více než citrón), E, K, P
- ✓ provitamin A (beta karoten), D (mj. posiluje kosti ve stáří)
- ✓ třísloviny
- ✓ organické kyseliny vinná a jablečná
- ✓ omega-3, 6 a 9 nenasycené mastné kyseliny
- ✓ omega-7 mastná kyselina

Vynikající ovocný čaj s podílem rakytníku, manga, ananasu a jablek

Směs květového medu a zahuštěné rakytníkové šťávy pro ochucení čajů, dezertů nebo na pečivo

Ovocný koncentrát z rakytníku se sníženým obsahem cukru vhodný k výrobě limonády nebo horkého nápoje

Ovocný mošt (90 % jablko, 10 % rakytník) v bio kvalitě

Černý čaj s kousky rakytníku, chrpou a přírodním aroma rakytníku

Víno vyrobené z vyzrálých plodů rakytníku, které před samotným kvašením prošly mrazem, aby měly vyšší cukernatost i výraznější chuť.

Bylinné sirupy (rakytník + borůvka a čistý rakytník) pro načerpání nových sil a odstranění únavy. Extrahované za studena

Aromatizovaný sypaný zelený čaj z rakytníku a malin

Rakytníkový sirup na dezerty, krémy, palačinky, kaše, pro přípravu studených i teplých nápojů

Ovocný čaj v bio kvalitě z jemné ovocné směsi rakytníku se šípkem a květem bezu černého

Ovoce sušené bez chemického ošetření a zpracované bez konzervantů, dochucovadel a barviv pochází výhradně z ČR. Před sušením se ovoce pečlivě omyje, přebere a rozkrájí na plátky nebo kostičky. Pomalé sušení proudícím teplým vzduchem je šetrné, aby si výsledný produkt zachoval svou barvu, aroma i chuť.

USUŠENO *na zimu*

Kdo nemá vhodné podmínky pro skladování ovoce přes zimu a nechce si kupovat sice čerstvé, ale chemicky ošetřované dovozové zboží, může si zkusit vyrobit křížaly – plátky ovoce zbavené vody a usušené přírodní cestou nebo v sušičce. Takové zdravé mlsání se hodí nejen na zimu. V našich zahradnických centrech najdete v koutku s delikatesami buď přírodní sušené ovoce, nebo výrobky kombinující jeho chuť s čokoládou.

Nesířené sušené meruňky, sušené švestky bez konzervantů nebo sušené jablečné kroužky máčené nebo polomáčené v belgické hořké čokoládě

Hana Stárková
Zahradnictví Dvořák
a syn s.r.o., Teplice

Odborník radí

Sušené ovoce je dobrý zdroj stopových prvků, vlákniny a antioxidantů. Vybírejte takové ovoce, které není sířené a neobsahuje přidaná sladidla.

Hrudky z belgické čokolády s jablečnými kostičkami a mletým zázvorem, mandlemi, kešu ořechy nebo rozinkami, brusinkami a slunečnicovými semínky

Ovocný čokoládový krém z belgické hořké a třtinového cukru. K jahodové dřeni, višňové nebo jablečné šťávě je přidána máta nebo drcené kešu oříšky se skořicí

Šplhavník

Saténový pothos neboli šplhavník (*Scindapsus pictus*) patří mezi značně rychle rostoucí popínavé rostliny. Díky vzdušným kořenům, které vytváří, se dokáže velmi rychle přichytit na téměř jakoukoli oporu – ideální je například mechová hůl. *Scindapsus* ovšem také vypadá nádherně v závěsné nádobě. Pár rostlin vám dokáže z pokoje vytvořit opravdovou džungli.

Šplhavník je skvělá pokojová rostlina především díky své nízké náročnosti na pěstování. Vhodná je i pro úplně začátečníky. Skvěle se jí daří na světlém místě bez přímých slunečních paprsků, velice dobře se také umí přizpůsobit tmavším místům.

V případě této rostliny je potřeba dát si pozor na přelití, které způsobuje žloutnutí a opadávání listů. Doporučujeme nechat rostlině mezi zálivkami vyschnout vrchní vrstvu substrátu. Potřebu vody dá rostlina znát svěšením listů.

Scindapsus pictus 'Argyraeus'

- ✓ nejčastěji dostupná odrůda
- ✓ argyraeus znamená stříbrný, což popisuje výrazné panašování drobných listů rostliny

Odborník radí

Jana Brabcová
Zahradnické centrum
Brabec s.r.o.
Modřice u Brna

Pro udržení pěkného tvaru a hustoty je důležitý řez. Nejvhodnější doba na omlazení rostliny je předjaří a jaro, kdy lze zmlazování šplhavníků spojit s jejich vegetativním množením.

Scindapsus pictus 'Silvery Ann'

- ✓ stejně velké listy jako předchozí, ale více panašované
- ✓ listy jsou alespoň z poloviny plně stříbrné, zbytek pokrývá jemné panašování

Scindapsus pictus 'Exotica'

- ✓ velké listy s výrazným panašováním na okrajích

ŘEZANÉ KVĚTINY

Druhá šance pro karafiáty

SmileyZ Party

**Klatovy, kdys zahradou Čech byly,
dokud karafiáty tu snily
na záhonech zahrad mládí sen.
Nebeskou se opíjely rosou,
vůně byla jejich žití, osou.
Jejich krásou byl svět uchvácen.
(F. Švec, 1926)**

Jmenoval se Josef Volšanský a pocházel z Klatov. Když si na začátku 19. století přivezl z Francie jakási černá semínka, z nichž vyrostly karafiáty, ještě netušil, že tím spustí obrovskou lavinu karafiátového šílenství, které Klatovy proslaví po celé Evropě. Ve 30. letech minulého století se v Klatovech pěstovalo přes 5 000 různých kultivarů a jejich sláva trvala až do 60. let. Každý asi tuší, proč později začala uvadat, stejně jako tři rudé karafiáty s větvičkou asparagusu, které většinu z nás přinutily na tyto nádherné květiny zanevřít...

Dokážeme-li se ale od nedávné minulosti oprostít a nahlédnout na ně s trochou nadhledu a kreativity, objevíme v nich mnohostranné květiny k řezu, které ve vodě vydrží až tři týdny.

BYDLENÍ pro opeřence

V případě, že na zahradě nemáme vhodné prostřední pro hnízdění ptáků, můžeme jim pomoci vyvěšováním budek. Právě na podzim je pro to nejvhodnější období: budky stihnou do jara takzvaně „opršet“ a alespoň částečně splynout s okolím. Navíc druhy u nás zimující (např. sýkory či šoupálci) si vyhlížejí svou hnízdní dutinu už od podzimu a budky vyvěšené na jaře mohou ignorovat. Vyvěšování v období předjaří a časného jara je vhodné zejména pro druhy, které se vracejí ze zimovišť.

Budky lze zavěsit pomocí latě, drátu, háčku či přímým přibitím ke kmeni stromu. Při volbě způsobu musíme mít především na paměti bezpečnost a trvanlivost zavěšení. Je také potřeba vyřešit problém zarůstání hřebíků do stromu (vhodné je hřebíky úplně nezatloukat, ale nechat je asi 1 cm nad povrchem nebo hřebík podložit pivním víčkem). V našich podmínkách se asi nejlépe osvědčilo používání závěsné lišty nebo drátu.

Každý ptačí druh sice více či méně preferuje určitou výšku dutiny nad zemí, v praxi však osídlí i budky umístěné v jiných výškách. Nejčastěji používanou výškou pro drobné pěvce jsou dva až tři metry. V místech, kde je velký pohyb lidí a hrozí vyrušování ptáků, dáváme budky spíše výš. Budky pro větší druhy ptáků (dravce, sovy, holuby, kavky) umísťujeme do výšky alespoň šesti metrů. Druhy jako například úhelničec či dudek zase preferují dutiny nízko při zemi.

Orientace vletového otvoru není příliš důležitá, je ji však potřeba volit tak, aby otvor nebyl orientován ve směru převládajících srážek.

V našich podmínkách je tedy asi nevhodnější směr jižní nebo východní. Zejména v hustějších porostech je důležitější než světové strany orientace ke světlinám, průsekům apod.

DĚŠŤ nás nezastaví!

V deštivých dnech není nutné zůstat doma – speciální dětské deštníky a pláštěnky povýší rozmary počasí na nejvyšší úroveň zábavy. Budete si s dětmi užívat procházky a hraní venku, chránění před vodou a chladem.

Pláštěnky

ve stylu ponča jsou opatřeny kapucí, rozepínacím výstřihem a jednoduchým zapínáním.

Malí milovníci farmaření budou okouzleni potiskem s hnědou krávou s bílým čumákem, bílým jehňátkem nebo růžovým prasátkem. Pro nejmenší cestovatele jsou v nabídce africké motivy s šedo-hnědým slonem s bílými kly, hnědým šimpanzem nebo se zlatou hlavou lvice.

Dětské **deštníky** s motivem selátka na louce, jehňátka na louce, zvědavého telete nebo slepičky s kuřaty si zamilují malé parádnice.

Průhledný **deštník** pro nejmenší s veselým motivem opic umožňuje dětem stále si uvědomovat své okolí. Procházka v dešti se stane radostí a zábavou.

Vneste do svého života barvu! **Holínky** nemusí být jen nudně černé nebo zelené, ale mohou zářit barvami, které alespoň trochu rozzáří jinak pošmourný den. Pro děti, dámy i pány!

- ✓ *zaručená odbornost*
- ✓ *nejvyšší kvalita*
- ✓ *česká tradice*

Zahradnictví Dvořák a syn s.r.o.

www.dvorakasyn.cz

- Stanová ulice 1998, 415 01 Teplice
Tel.: 417 539 930
- areál zimního stadionu
Rudolická 1700, 434 01 Most
Tel.: 603 555 949

FLORA GARDEN s.r.o.

www.floracz.cz

- Boleslavská 1085,
294 01 Bakov nad Jizerou
Tel.: 326 781 194

AZ GARDEN, s.r.o.

www.azgarden.cz

- Staročernská 200,
530 03 Pardubice –
Černá za Bory
Tel.: 466 616 193

Zahrada Lisý s.r.o.

www.zahradalisy.cz

- Bohumila Hájka 221,
Popovice 267 01
Králův Dvůr u Berouna
Tel.: 313 037 357

Zahradnické centrum Brabec, s.r.o.

www.brabeczc.cz

- Chrlická 875, 664 42 Modřice
Tel.: 547 215 066

Chládek zahradnické centrum s.r.o.

www.zahradnictvi-chladek.cz

- Střešovická 47, 162 00 Praha 6
Tel.: 235 351 032

Zahradnictví u Kopřivů s.r.o.

www.zahradnictvisebrov.cz

- Šebrov 105, 679 22 Lipůvka
Tel.: 516 431 735
- Brněnská 154, 666 01 Tišnov
Tel.: 549 412 374
- Nám. Svobody 2, 678 01 Blansko
Tel.: 516 410 539

Zahradnictví Líbeznice s.r.o.

www.zahradnictvilibeznice.cz

- Mělnická 424, 250 65 Líbeznice
Tel.: 283 981 844

Zahradnické centrum FERENČÍK

www.ferencik.cz

- Generála Píky 729/2,
370 01 České Budějovice
Tel.: 602 779 652
- Žižkovo náměstí 118,
374 01 Trhové Sviny
Tel.: 386 321 471, 602 779 674

Podzimní akce najdete
na webových stránkách
jednotlivých členů.

www.szcz.cz

www.katalog-rostlin.cz